

't Wiet Klieëf

**Vereniging tot Natuurbehoud,
Cadier en Keer, 32e jaargang, WINTER 2015**

Colofon

Uitgave:

Vereniging tot Natuurbehoud Cadier en Keer, actief vanaf 1966. Statutair opgericht 15 juli 1967.
Secretariaatsadres: Rijksweg 101, 6267 AE Cadier en Keer (043 - 4071957). l.mulleneers@planet.nl
Verenigingslokaal: zolder van 't Keerhoes, Limburgerstraat 78, 6267 CG Cadier en Keer

Redactie:

Heerko Damsma, Jurgen Mingels, Jan Moonen,
Nicole Weijers-ten Haaf
Redactieadres: Raadhuisplein 4A,
6267 CW Cadier en Keer. Tel. 043 - 4072700.

't Wiet Klieëf: Verenigingsblad verschijnt vier keer per jaar. Oplage: 425

Website:

www.vtncadierenkeer.nl

Bestuur VTN:

Jurgen Mingels, (voorzitter), Lando Mulleneers (secretaris),
Mark Weijers (penningmeester), Heerko Damsma, Jo Decker,
Ans Hondelink, John Schillings

Leden-
administratie:

Aanmeldingen, opzeggingen en adreswijzigingen richten
aan: Rini Ackermans, Raadhuisplein 4A,
6267 CW Cadier en Keer, Tel. 043 - 4072700.
rini.ackermans@home.nl

IVN: Onze vereniging is sinds 1998 aangesloten bij de
landelijke vereniging Natuur- en milieueducatie, IVN.
De VTN heeft een IVN werkgroep.
www.ivn-limburg.nl

De gezinscontributie bedraagt minimaal € 10,- te storten op
rekening-nummer NL17RABO 0109.9960.03, V.T.N. Cadier en Keer.
Onder omschrijving vermelden: straat+nr.+woonplaats.
Leden buiten C&K € 15,- (incl. portokosten).

De doelstelling van de Vereniging tot Natuurbehoud is het wekken van belangstelling voor en het verlenen van medewerking aan het behoud van de natuur, het bevorderen van kennis en studie van de natuur en het stimuleren van verantwoord gedrag in natuur en landschap, alsmede het tegengaan van verontreiniging en onnodige vernielingen in de natuur.

Productie: Drukkerij de Heeg

ISSN: 1571-1528

Dit boekje is gedrukt op T.C.F. chloorvrij en E.C.F. chloorvrij papier

Inhoudsopgave

Pagina

Jubileumjaar 2016	130
Oproep	132
Natuurfoto	135
Natuurvriend	136
Het mocht niet zo zijn	138
De echte tonderzwam	142
Wolfskopwandelpad	149
Veldkruisen en Kapellen in Cadier en Keer	154
Platform Geelbuikvuurpad en Vroedmeesterpad	157
Sterwandeling IVN	162
Waarnemingen in het derde kwartaal 2015	167
Activiteiten-kalender tot juli 2016	181
Werkgroepen	183
Kerstwens	184

Op 22 november overleed ons actief oud-lid Wiel Becker. Wiel was jaren actief lid van de Vogelwerkgroep, de werkgroep Wegkruisen en Kapellen en de werkgroep Meidoornheggen. Als natuurvriend stond hij in het zomer-nummer van 't Wiet Klieëf van 2008. Wiel was een van de redactieleden van ons 25 jarig VTN fotoboek "*Keer, wie 't waor*". Hij was daar terecht erg trots op. Wiel wandelde graag in de natuur in Cadier en Keer en met zijn verrekijker observeerde hij de vogels in de hoop om een bijzonder mooi of zeldzaam exemplaar te zien te krijgen. Zo lang Wiel zijn gezondheid het toeliet was hij een trouwe bezoeker van de maandagmiddaggroep in ons verenigingslokaal. Onze vereniging verliest in Wiel een gewaardeerd lid. De VTN zal hem zeker missen.

Tekening Jean Keulen: Zicht op de Daorewieëg vanaf de Eckelraderweg

Jubileumjaar 2016

In 2016 is het 50 jaar geleden dat onze Vereniging tot Natuurbehoud werd opgericht. Dat gaan we volgend jaar natuurlijk groots vieren! Bijzondere elementen daarin worden al dit jaar voorbereid. Zo staan er de volgende activiteiten op het programma:

- **Het Wiet Klieff lentenummer** van 2016 verschijnt in kleur. De inhoud bestaat uit een beschrijving van de meest opmerkelijke planten van het Savelsbos inclusief kleurenfoto's. Jarenlang heeft Nigel Harle het Savelsbos geïnventariseerd op de flora en de VTN is verheugd dat ze zo'n bijzonder lentenummer in haar jubileumjaar aan u mag presenteren.
- **Op Nationale boomfeestdag, 16 maart 2016** het planten van een aantal herdenkingsbomen in het buitengebied.

Feestweekend 1 t/m 3 juli 2016

- **Vrijdag 1 juli een film- / dia avond.**
- **Zaterdag 2 juli jubileum receptie met haar jubilarissen en tevens presentatie van het VTN-jubileumboek**, een mooi boek over de natuur rond Cadier en Keer en 50 jaar VTN, inclusief (veel) kleurenfoto's. Het boek zal ongeveer 250 pagina's dik zijn en bevat 2 delen. Het eerste deel gaat over de VTN zelf: het ontstaan, de geschiedenis en het heden. Het tweede deel gaat over de natuur rondom ons dorp, met artikelen o.a. over de geologie, het Savelsbos, kalkgraslanden, vogels, amfibieën, vlinders, libellen, paddenstoelen.
- **Zondag 3 juli heilige mis, brunch, gezellig samen zijn en start verkoop jubileumboek.**
- **Het zomernummer** van 't Wiet Klieff wordt ook een bijzondere uitgave.
In deze uitgave worden een groot deel van de mooie tekeningen van Jean Keulen gebundeld met een tekstuele aanvulling.

Jean Keulen overleed op 20 juni 2015. Eén van de activiteiten van Jean was het ontwerpen van de voorkanten van elke jaargang vanaf 2002 en het verzorgen van alle tekeningen in het blad.

- Op 2 oktober nodigt de VTN de IVN afdelingen uit voor een (ster)wandeling, in het teken van de hier vroeger rondtrekkende herder met schaapskudde. De wandeling is zo opgesteld dat er verschillende afstanden gelopen kunnen worden. Een aantal van de wandelingen zullen met een gids plaatsvinden, die vertelt op welke manier een herder hier vroeger met de schaapskudde door het landschap trok. De wandeling zal als het herfstnummer van 't Wiet Klieëf verschijnen (niet in kleur).
- Een nog nader te bepalen activiteit voor de schooljeugd.
- Het Winternummer zal bestaan uit een terugblik om het Jubileumjaar en alle waarnemingen vanaf oktober 2015.

OPROEP

Beste Natuurvrienden,

Wilt U Uw mooiste in Cadier en Keer gemaakte natuurfoto's opsturen naar de VTN. Wij selecteren daaruit de mooiste natuurfoto's met naamsvermelding voor het jubileumboek 2016.

Zoals aangekondigd vieren we in 2016 uitgebreid met verschillende activiteiten het 50-jarig bestaan van de Vereniging tot Natuurbehoud. Daarbij hoort ook de uitgave van een mooi boek, het VTN-Jubileumboek over de natuur in en rond Cadier en Keer gedurende de laatste 50 jaar en de rol van de VTN daarin. Het boek wordt geïllustreerd met vele kleurenfoto's. Hiervoor doen wij bij deze een oproep om uw mooiste natuurfoto('s), genomen in Cadier en Keer, naar ons te sturen. De redactie maakt een keuze uit de ingezonden foto's die geplaatst zullen worden in het boek.

Uw kunt uw foto sturen voor 1 februari 2016 naar vtncadierenkeer@home.nl in een maximaal bitsbestand. De foto dient minimaal 1Mb groot te zijn. Voorzie uw foto's van datum en plaats.

We kijken uit naar uw foto's.
Bedankt met vriendelijke groet,
De redactie van het Jubileumboek 2016.

Oproep om actief deel te nemen aan de VTN

Jurgen Mingels

Beste natuurvrienden,

Bij deze doe ik als voorzitter, werkgroep leider maar vooral als natuurvriend een oproep aan onze VTN-leden, aan u dus, om aan u zelf de vraag te stellen:

“heb ik zin en tijd om actief deel te nemen bij een VTN werkgroep?”

Waarom deze oproep? De afgelopen jaren zijn helaas enkele actieve leden ons ontvallen en neemt bij een steeds groter aantal actieve leden hun actieve deelname af, of stopt deze geheel vanwege gezondheids- of ouderdomsproblemen. Help ons met een actieve bijdrage!

Leeftijd speelt helemaal geen rol. Zolang je je goed voelt en je een beetje uit te voeten kunt, ben je welkom om actief deel te nemen. Ook al is het maar af en toe. Je hebt geen ervaring nodig voor datgene wat we allemaal ten behoeve van natuur en landschap uitvoeren. Voor iedereen is er wel een invulling naar persoonlijk vermogen en daadkracht.

Uiteraard zou het heel mooi zijn als zich ook een aantal jonge, energieke natuurvrienden bij ons melden, want dan blijft ook het fysiek wat zwaardere werk in de natuur gegarandeerd. Dat is nodig voor het behoud van onze mooie natuur rondom ons dorp en dat is toch één van de belangrijkste doelstellingen van onze Vereniging tot Natuurbehoud. En van die natuur kunnen we allemaal het jaar rond op elk moment van de dag genieten. Het is uw omgevingsnatuur of te wel het verlengde van uw achtertuin.

Het is heerlijk om in ons druk bestaan op zijn tijd eens lekker enkele uurtjes in de buitenlucht samen gezond bezig te zijn, goed voor de geest en het gestel. Uit het huis weg van de beeldschermen, telefoons en nog veel meer. Als we geen versterking krijgen zijn we in de toekomst helaas genoodzaakt om de te verrichten werkzaamheden te minderen of daar zelfs mee te stoppen!

Ik zal voor elk van de betreffende werkgroepen in het kort omschrijven welke activiteiten er worden uitgevoerd met daarbij behorende activiteitsduur op jaarbasis.

Onze verenigingsactiviteiten kennen uiteraard een grote mate van vrijheid en geven zo ook een gezamenlijke en sociale invulling. Elke werkgroep doet haar activiteit naar ieders eigen vermogen in een prettige en ongedwongen sfeer. Al doende leert men.

We hopen, dat u na het lezen van bovenstaande, de vraag **“heb ik zin en tijd om actief deel te nemen bij een VTN werkgroep?”** met **“Ja”** wilt beantwoorden. Neem dan meteen de stap en bel of e-mail me of een van de werkgroep leaders die hieronder vermeld staan
Laat het niet rusten! Van uitstel komt afstel. Dat zou jammer zijn.

Heeft u nog vragen of twijfelt u over iets, vraag het ons gerust of raadpleeg onze website www.vtncadierenkeer.nl

U bent van harte welkom, we zien u graag komen.

E-mail; vtncadierenkeer@home.nl , tel. 043-4072700.

Werkgroepen:

Eerste zaterdag:

Jurgen Mingels (043-4072700).

10 maal (meestal de eerste zaterdag van de maand) in de ochtend van 9.00 uur tot 12.00 uur. Werken in de natuur o.a. zagen, knippen, snoeien, hakken, graven, maaien, trappen maken, opruimen etc.

Jeugdgroep:

Heerko Damsma (043-4072579).

Eenmaal in de maand behalve in de zomer- en de kerstvakantie een activiteit op de zaterdagochtend tussen 10 en 12 uur binnen of buiten met kinderen boven 7 jaar.

Nestkastjes en vogels:

Martin Butink (043-4070336).

Nestkastjes schoonmaken en eventueel vervangen in een rayon, vogelvoeding in de winter, nestkastjes maken, twee man 2 á 3 keer een halve dag.

Kalkgraslanden en flora:

Heerko Damsma (043-4072579).

De werkgroep onderzoekt de flora van kalkgraslanden rondom Cadier en Keer. In totaal gaat de groep er ongeveer 15 maal een avond op uit.

Wegkruisen en kapellen:

Jo Decker (043-4071447).

Kruisen en kapellen onderhouden en palmkransen maken (dit doen vooral de dames), 2 á 3 keer een halve dag.

Meidoornheggen:

Jurgen Mingels (043-4072700).

De meidoornhaag knippen rond de hoeve van van Hoven op Blankenberg, 2 á 3 keer een halve dag.

Amfibieën, reptielen en waterdieren:

Jurgen Mingels (043-4072700).

Poelen opschonen, 2 á 3 keer een halve dag.

U kunt zich natuurlijk ook eerst oriënteren door aan een of meer werkgroepen een aantal keren mee te doen, om daarna een definitieve keus te maken. Kijkt u ook naar ‘Activiteiten’ achterin elk nummer van 't Wiet Klieëf.

Jurgen Mingels

Uitzicht op de Koeberg, 16 mei 2005.

Natuurfoto winter, Jurgen Mingels

Keerbösj.

Wiel Neederlants
Natuurvriend

door Heerko Damsma en Jurgen Mingels

Al verscheidene jaren is Wiel Neederlants actief lid van de vogelwerkgroep. We vonden het tijd worden hem te interviewen.

Wiel is geboren in Cadier en Keer op 't Indsje, maar het gezin (zijn ouders, zijn vier jaar oudere zus Riet en Wiel) verhuisde in 1946 naar 't Rooth. Daar gingen ze wonen op de Pinweg, die vanwege de verdere uitbreiding van de groeve (1957) verdwenen is. De belangstelling voor de natuur is ontstaan doordat Wiel regelmatig met zijn vader mee het veld inging. "Want mijn vader

was stroper" zo vertelt Wiel. Die ving veel dassen met een dassenklem (*een soort hele grote nijptang*). Ze gingen lopend naar de mis en/of naar de winkel in Keer en daarna was er 's zondags genoeg tijd over om het veld in te gaan. Ook vrienden gingen wel mee. Er werd gestroopt met het geweer, met strikken, klemmen en ook wel met een fret en buidel. Zijn vader was eigenlijk behalve voor de jacht en voor duiven niet erg geïnteresseerd in de natuur, maar Wiel wel. Hij genoot, en geniet nog steeds, van het buiten zijn. Wiel was, zo hij zelf zegt een verwend jongetje dat zijn eigen zin deed. Zijn ouders waren nog al eens ongerust om dat ze bang waren dat hij in een drieste bui nog eens de groeve in zou storten.

Wiel ging via het leerlingstelsel al op zijn 14^e werken bij de papierfabriek en bleef daar werken tot zijn 60^e. Al vrij vlot kwam hij te werken in 15 meter hoge kranen om papierballen of krijt, die nodig waren om het papier te maken, te verplaatsen. Er werd in ploegendienst gewerkt. Wiel heeft dat altijd heel plezierig gevonden, want zo kon je ook 's winters nog eens overdag thuis zijn. De laatste jaren heeft hij alleen van 8 tot 5 uur gewerkt en dat vond hij dan ook de moeilijkste jaren bij dat bedrijf. Al die jaren heeft

hij echter met veel plezier gewerkt. Vanaf die 15 meter hoge kranen had je altijd een mooi uitzicht.

Als hobby is hij parkieten gaan houden. Eerst zou hij duiven houden, maar dat was eigenlijk te prijzig. Hij is begonnen met grote parkieten, maar bij de 'club' ('t Sijske) hield men dwergparkieten. Het houden van parkieten ging hem zo goed af, dat hij zelfs eens een tweede prijs in de wacht heeft gesleept bij Limburgse kampioenschappen.

Wiel is ongeveer 10 jaar geleden actief geworden bij de werkgroep vogels en nestkasten van de VTN dankzij Martin Butink. Hij vindt het geweldig om de wilde vogels in strenge winters te voeren, nestkasten te timmeren en te verven in de werkplaats van John Schillings, nestkasten samen met Martin in het voorjaar schoon te maken. Ook is hij meegegaan om de nestkasten van Steenuilen te controleren en zo heeft hij ook jonge Steenuilen in de handen gehad. Wat een belevenis!

Wiel helpt Cobben in de herfst met het plukken van appels. Tijdens de pluk hoort en ziet hij dan verschillende soorten vogels en in het voorjaar zitten er ook veel nesten, vooral van vinken, in de boomgaarden. Het kan ook gebeuren dat je er, vooral vroeg in de ochtend, reeën ziet. De reeën kunnen wel schade aan de fruitbomen aanbrengen, door aan de jonge takken knabbelen. Een paar jaar geleden liep er een (tam) damhertje rond. Dat dier kon je zelfs uit je hand laten eten. Maar de fruitboer was er niet blij mee en joeg het dier de boomgaard uit.

Vergeleken met vroeger zie je bijna geen fazanten en patrijzen meer in het open veld. Het aantal reeën is fors toegenomen en de laatste jaren ook het aantal zwijnen.

Wiel maakt samen met zijn vrouw Mariet vrij grote wandelingen (tussen 15 en 20 km) rond het dorp. Vroeger gingen de kinderen Twan en Angel ook mee. Omdat ons buitengebied zo mooi is, vindt Wiel het moeilijk de vraag te beantwoorden wat de mooiste plek is rondom ons dorp. Zo is er de Wolfskop, met zijn prachtige uitzicht en als je vroeg bent zie je er zelfs reeën lopen, maar ook bij de Lourdesgrot heb je een mooi uitzicht. Gewoon daar vroeg in de ochtend, als het nog rustig is, gaan zitten en kijken en luis teren naar wat zich voordoet. Op een heel andere manier is de Bunderdel ook erg mooi.

Het mocht niet zo zijn

door Huub Spronck

Foto's van de auteur

Het is 2 juli 2015. Buiten is het bloedheet. Er wordt wel eens gezegd, zo heet dat de mussen van het dak vallen. Nou in dit verhaal zullen het geen mussen zijn.

's Morgens komt mijn vrouw Carolijn thuis en vertelt me dat er een jong musje in de Kusterkestraat zit (tegenover ons huis). Buiten gekomen zie ik direct dat het geen mus is en dat maakt mij nieuwsgierig. Bij navraag laat ik mij door Jurgen Mingels vertellen dat dit een gierzwaluw is (foto 1).

1. Zo werd de gierzwaluw op 2 juli 2015 gevonden.

Het vogeltje zag er verzwakt uit en ik wist niet wat ik er op dat moment aan kon doen. Op internet kwam ik terecht bij de Vereniging Gierzwaluwen Bescherming Nederland. Na enig overleg werd mij verteld dat deze kleine gierzwaluw het vermoedelijk niet ging halen maar wat doe je dan. Ik kon het zelf proberen hem te voeren en kijken of het lukte hem groot te krijgen. Zo gezegd zo gedaan. Gierzwaluwen zijn insecten-eters dus er werd nu alles in

het werk gesteld om insecten te vangen. Het hor-gordijn werd weggehaald want binnenkomende vliegen waren op dit moment welkom. Ze werden met de vliegenmepper naar de vliegenhemel geholpen en daarna aan onze gierzwaluw gevoerd. Deze at ze in eerste instantie niet op maar na lang aanhouden kreeg hij de smaak te pakken. Ook werden er in de dierenwinkel wasmotlarven gekocht die ook weer even wennen waren voor onze vogel. Hij groeide en al snel was hij zijn donsveren kwijt. Toch ging het voeren met ups en downs. Ondertussen ben ik op internet gaan kijken wat de gierzwaluw eigenlijk voor vogel is.

DE GIERZWALUW.

De gierzwaluw (*Apus apus*) is eigenlijk geen zwaluw maar is meer verwant aan de kolibrie. Volwassen is hij ongeveer 26 cm groot en de vleugels hebben dan een spanwijdte van 45 cm. Hij heeft een zwart verenkleed en tijdens de vlucht zijn de lange sikkelvormige vleugels goed te zien. De staart is kort en gevorkt. Hij heeft een relatief kleine snavel maar de bek kan ver geopend worden wat nodig is voor het vangen van insecten tijdens de vlucht.

Begin mei arriveren hier de meeste gierzwaluwen voor hun broedseizoen. Meestal leggen zij 2 tot 3 eieren. Na uitkomen verzorgen beide ouders de jongen, die na ongeveer 40 dagen uitvliegen. En uitvliegen doen ze, want eenmaal uit het nest komen ze voorlopig niet meer aan de grond totdat ze zelf voor voortplanting zorgen. Dat is dus jaren. Eten, drinken en slapen doen ze vliegend, dag en nacht. 's Nachts wordt er op een hoogte van 1500 meter geslapen op de automatische piloot. Dat is hoog genoeg om bij een 'crash' lang voor de grond geraakt zou worden wakker te worden en actief te gaan vliegen. Het schijnt zelfs zo te zijn dat zelfs de paring in de lucht gebeurt. Eigenlijk komen ze alleen nog maar aan de grond wanneer ze een nest verzorgen. Deze vogel is gemaakt om te vliegen en dat is ook te zien aan zijn onhandige manier van lopen. Het nest wordt ook zodanig gekozen zodat ze uit het nest 'vallen' en meteen weg kunnen vliegen. Opstijgen van een vaste plaats is moeizamer voor deze vogels. Wanneer de jongen sterk genoeg zijn trekken de meeste weg naar zuidelijk Afrika, waar ze overwinteren.

TERUG NAAR 'ONZE' VOGEL.

Ondanks dat hij niet altijd de beste eter was groeide onze gierzwaluw (foto 2). Ook begon hij steeds meer met zijn vleugels te slaan. Hij zat in de woonkamer in een kartonnen doos en wanneer hij ons 's ochtends hoorde liet hij zijn krijsende geluid horen. Zijn vleugels werden steeds langer en zijn vleugelslagen steeds krachtiger, maar toen viel mij iets vreemds op. Halverwege zijn langste veren zat een wit vliesje. Ik ging ervan uit dat dit zo hoorde maar heb na enkele dagen toch maar weer een navraag gedaan bij de Gierzwaluwbescherming. Toen kreeg ik het nare nieuws te horen. Wanneer een vleugel uit het lichaam van een vogel komt zit deze ingepakt in een soort kokertje. Deze wordt meestal door de vogel zelf verwijderd. (foto 3). Onze gierzwaluw had dit op de een of andere manier niet gedaan. Ook op de foto (1) van de eerste dag is dit al duidelijk te zien.

2. Na drie weken was hij al aardig gegroeid.

3. De beschadigde vleugels.

Er werd mij geadviseerd om heel voorzichtig dit vlies-achtig kokertje van de vleugels te verwijderen. Toen ik dit deed zag ik dat de vleugels op die plekken helemaal beschadigd waren (foto 3 en 4). Ze hadden te lang opgesloten gezeten. Na weer contact te hebben gehad met de Gierzwaluwbescherming kreeg ik te horen dat deze vogel het niet zou gaan redden. Niet alleen om zijn vleugels maar ook omdat zijn gewicht veel te laag was. Hij woog 28 gram en dat moest op dat moment rond te 40 gram liggen. Hij had gewoon een te grote achterstand opgelopen. Zou er al vanaf het begin iets mis met hem geweest zijn?? We zullen het nooit weten. Ik heb hem met pijn in het hart laten inslapen.

Onze gierzwaluw is ongeveer een maand bij ons geweest en ik kan U zeggen dat we al een hele band met dit vogeltje hadden opgebouwd. We hadden hem graag uit zien vliegen zodat hij met zijn soortgenoten naar Afrika kon vliegen.

Het mocht niet zo zijn.....

4. Hij zou helaas nooit kunnen vliegen.

De echte tonderzwam

door Huub Hodzelmans

Foto's van de auteur

De Echte tonderzwam is een paddenstoel, die u in dit seizoen regelmatig kunt zien op uw wandelingen, vooral op Berk, Beuk en Populier; soms op Eik en Linde, maar zelden op andere loofbomen. Door zijn grootte en algemene verspreiding behoort de Echte tonderzwam tot één van de meest opvallende houtzwammen.

Beschrijving.

De echte tonderzwam, ook wel tondelzwam, *Fomes fomentarius*, (= *Polyporus fomentarius*) is een paddenstoel, die behoort tot de familie *Polyporaceae*. De donkergrijze tot donkerbruine tot 20 cm grote paddenstoel zit vooral op de stam van de gastheerboom. Hij is meerjarig, hoef- tot consolevormig, gemiddeld 20 bij 15 cm en 15 cm dik, met een stompe, viltige groeirand.

Jan Moonen

1. Een enorme Echte tonderzwam op een dode populier bij de T-splitsing Koebergweg en Koeweg in 2006. De stam is inmiddels gekapt.

2. *De Echte tonderzwam op populier, een algemene verschijning.*

De bovenzijde is concentrisch gezoneerd en kaal, met een 1-2 mm dikke, variabel bruin tot grijs gekleurde korst. Het vruchtlichaam is het gehele jaar op de boom aanwezig. De bovenzijde heeft een harde korst en is rond, de onderzijde is vlak. De buisjes zijn per laag 2-8 mm diep en lichtbruin. Het aantal poriën is 3-4 per mm. Ze zijn rond en crèmekleurig tot lichtoker of bruinachtig.

3. *De onderzijde van de Echte tonderzwam is vlak en heeft buisjes waarvan de poriën de openingen zijn.*

Het vlees is kurkachtig tot vezelig, taai en lichtbruin. De geur ervan is aangenaam. Een tonderzwam klinkt een beetje hol als je hem beklopt. In de zwam leven vaak insecten, o.a. kevers.

Echte tonderzwam en bosbeheer

Dikke dode bomen werden in Nederland tot 1970 door de bosbouwer meestal opgeruimd en de zwammen die daaraan gebonden zijn, waren dan ook relatief zeldzaam. Dat gold ook voor de Echte tonderzwam. Nu is het een algemene paddenstoel, die zeer sterk in aantal is toegenomen, vooral doordat zwakke en dode bomen veel minder worden verwijderd uit de bossen dan vroeger.

4. Tabel van het aantal exemplaren van de Echte tonderzwam in bossen. Er is duidelijk sprake van een grote toename door een nieuw beheer van bossen.

De bomen met Echte tonderzwam zijn oud of ernstig verzwakt en sterven eraan. De zwamvlok (*mycelium*) van de tonderzwam groeit overal door de stervende boomstam. Het is een zwakteparasiet. Op vitale onbeschadigde bomen zal hij niet of nauwelijks worden aangetroffen, omdat die de beginnende schimmels bestrijden met desinfecterende stoffen. Verzwakking kan ontstaan door het bereiken van de natuurlijke leeftijdsgrens, door sterke concurrentie om licht, door takbreuk of snoeiwonden, door

wortelbeschadiging als gevolg van graafwerkzaamheden of mogelijk door zure neerslag. De zwam veroorzaakt witrot waardoor stam- of takbreuk kan optreden. (Voor meer informatie over wit-, bruin- en zachtrot zie het artikel De Zwavelzwam in het herfstnummer van 2014). In de meeste gevallen sterft de boom in enkele jaren. Het bestrijden van de Echte tonderzwam is niet mogelijk, maar ook niet nodig.

5. Witrot, veroorzaakt door de Echte tonderzwam.

Omdat door het huidige bosbeheer de omstandigheden voor de zwam verbeterden, was er een snelle toename waar te nemen in het aantal en de verspreiding van de Echte tonderzwam. De hoogste aantallen werden gevonden in het zeer droge en warme jaar 2003. Dat komt omdat de echte tonderzwam met zijn meerjarige, houtige vruchtlichamen nauwelijks gevoelig is voor droogte, terwijl veel vleziges paddenstoelen daardoor aanmerkelijk minder voorkomen dan normaal.

6. In tonderzwammen leven insecten, o.a. de tepelgalvlieg.
In elk gangetje zit een eitje van deze vlieg.

De vruchtlichamen van de Echte tonderzwam zijn meerjarig en kunnen een halve meter (foto 1) doorsnede bereiken. Na het afsterven van hun gastheer kunnen zich nog jarenlang nieuwe vruchtlichamen ontwikkelen op het dode hout. Tegenwoordig is de Echte tonderzwam vrij algemeen op de hogere zandgronden, in Zuid-Limburg en in de duinen ten zuiden van Bergen (Noord-Holland).

Wetenschappelijk onderzoek naar insecten in de Echte tonderzwam.

Vroeger waren de insecten, die leven in de zwammen op dik dood hout, nog zeldzamer. Pas als er genoeg dood hout is met voldoende zwammen maken deze 'dubbel afhankelijke' insecten een kans. Om de aanwezigheid van zwambewonende insecten te onderzoeken werden in een oriënterend onderzoek 70 tonderzwammen van dode beuken verzameld van 7 verschillende locaties. Daarbij werd specifiek gezocht naar insecten die leven in de Echte tonderzwam. Er werden tientallen soorten zwametende insecten en hun natuurlijke vijanden gevonden. In een zwam is het dus eten en gegeten worden - een ecosysteem in het klein.

Een resultaat van dit onderzoek was de vondst drie jaar geleden van een nieuwe keversoort in Nederland, *Bolitophagus reticulatus*. De ontwikkeling van deze kever vindt geheel plaats in het vruchtlichaam van de tonderzwam. De keverlarven leven in en van de hoed, ze gaan wel eens aan de wandel en kunnen dan nieuwe tonderzwammen ontdekken om eitjes in te leggen.

Naast algemenere keversoorten werden ook opzienbarende vondsten gedaan zoals een voor de wetenschap nieuwe soort: een sluipwespje, dat de naam *Cleruchus polypori* kreeg. Het gaat om één van de kleinste insectensoorten (0,5 mm) op aarde. Dit sluipwespje legt haar eitjes in de eitjes van kleine zwametende kevertjes.

Van het zwamplatkopwespje (*Cephalonomia formiciformis*) waren er sinds 1907 in Nederland maar 6 exemplaren gevonden. Het was tot dan een uiterst zeldzame soort. In het recente onderzoek zijn honderden exemplaren van deze soort gevonden, waarschijnlijk als gevolg van de toename van het aantal tonderzwammen in Nederland.

Gebruikswaarde

De tonderzwam werd vroeger gebruikt als tondel voor het maken van vuur. Met staal werd langs vuursteen geslagen waardoor staalvijsel tot gloeien komt en deze laat smeulen op de tondel. In ieder geval is het zeker dat de 5300 jaar oude ijsmummie Ötzi een tonderzwam bij zich had om vuur te kunnen maken.

Uit de kern gesneden schijven van de Echte tonderzwam werden tot een soort juchtleer bewerkt, waarvan ook dameshandschoenen en wondlappen werden gemaakt. In Roemenië en Hongarije worden nog hoofddeksels van de Echte tonderzwam gemaakt.

Diefstal

In augustus 2013 deed Staatsbosbeheer aangifte van diefstal van ongeveer 150 Echte tonderzwammen uit het beukenbos bij Renkum aan de zuidrand van de Veluwe. Al eerder waren er mensen op heterdaad betrapt bij diefstal van deze zwammen. Omdat de Echte tonderzwam langzaam groeit en wel tientallen jaren oud kan worden, is de verwijdering hiervan daarom een bedreiging voor het voortbestaan van de insecten, die erin leven.

Gebruik als medicijn

Vroeger werd de Echte tonderzwam gebruikt bij de behandeling van tuberculose. Het effect was uitsluitend een vermindering van het door de ziekte veroorzaakte nachtelijke zweten. De infectie werd dus niet aangepakt.

literatuur:

- Garnweidner, E., 1985, *Paddestoelen in kleur*, Tirion uitgave, 2de druk.
- Keizer, Gerrit J., 1998, *Paddenstoelen encyclopedie*, Rebo productions
- Knudsen, H, J.H. Petersen, 2005, *Paddenstoelengids van Europa*, Tirion natuur
- Lange, M., 1974, *Elseviers paddenstoelengids*, Amsterdam, Brussel
- Lenaerts, L., H., Vanderlinden en J. Vangrinsven, (zonder jaartal) *Paddenstoelen in Limburg, verspreiding en ecologie, determinatiegids*, Likona, Genk.

internet

- *Echte tonderzwam* Wikipedia, 19-11-2013
- *Soortenbank.nl: Echte tonderzwam*
- *Bomenbieb*, z.j.
- CBS, PBL, Wageningen UR (2009). *Echte tonderzwam en bosbeheer, 1960-2007*, (versie 04, 14 mei 2009)
- www.foto-genie.nl › Forum › Foto-beoordeling › Natuur in cache. 5 jun. 2013.

Wolfskopwandelroute

door Jurgen Mingels

foto's Gert Lammer

Op woensdag 1 juli jl. maakte wethouder Armand Opreij de weg vrij tijdens de wandeling bij de lancering van de nieuwe wandelroute en app voor de nieuwe natuurwandeling 'de Wolfskopwandelroute'.

1. Wethouder Armand Opreij opent de Wolfskoproute door een aantal boomstammen van het wandelpad te verwijderen.

Waarom deze wandelroute?

De aandacht in het buitengebied gaat meer dan ooit te voren uit naar de (natuur)beleving. Iedereen gebruikt het buitengebied op zijn eigen manier. Al vele jaren is de VTN aan het werk met adviseren en lobbyen om meer natuurontwikkeling en een groene infrastructuur te realiseren tussen het

Schiepersbergcomplex en het Savelsboscomplex. In 2014 is uiteindelijk het initiatief genomen om samen met gemeente Eijsden-Margraten, Provincie Limburg, Staatsbosbeheer, IKL, Natuurrijk Limburg, Natuurbalans Limes Divergens en de VTN, te kijken hoe gezamenlijke doelen gerealiseerd konden worden naast eigen taakstellingen. Door deze nieuwe samenwerking is de drempel om elkaar te helpen lager geworden en is het geheel meer dan 'de som der delen' geworden. Gezamenlijk zijn diverse nieuwe aantrekkelijke landschapselementen aangelegd, hersteld of opgeknapt. De aanleg van poelen, extra hagen, stapelmuren, paden, trappen en het vrijmaken van mergelwanden en graften zijn een aantal zaken, die gerealiseerd zijn of in de planning staan. Aan de zuidzijde van de Rijksweg, met veel gebied van Staatsbosbeheer, zijn de meeste doelen al gerealiseerd. In 2016 worden nog enkele natuurontwikkelingselementen door deze instantie uitgevoerd. Op 12 november jl. zijn met de samenwerkende instanties de eerste gesprekken gevoerd om ook een aantal natuurontwikkelingsdoelen te realiseren aan de noordzijde van de Rijksweg, waar het Limburgs Landschap veel bezit heeft. Het Limburgs Landschap zal aanschuiven aan de overlegtafel. Tevens zal er zeer waarschijnlijk in 2016/2017 het viaduct aan de Fommestraat gerenoveerd/aangepast worden. Er zijn met de Provincie gesprekken gevoerd om te komen tot een realisatie van een groene infrastructuur, bij het viaduct. Deze kan dan als veilige onderdoorgang voor de fauna gebruikt worden, die weer aansluit aan groene lijnverbindingen naar het Savelsboscomplex en het Schiepersbergcomplex. Vanaf 1996 zet onze poelenwerkgroep zich hiervoor al in. Daardoor staat in de huidige bestemmingsplannen, provinciale en gemeentelijke landschapsonwikkelingsplannen deze groene infrastructuur aangemerkt als gewenst en noodzakelijk. Nu komt het alleen nog op de uitvoering aan om deze lang gekoesterde groene wens in vervulling te laten komen. Dit is het langstlopende en het meest prestigieuze project waaraan de VTN in haar 50-jarig bestaan ooit heeft gewerkt.

De Wolfskopwandelroute.

Bovengenoemde natuurontwikkelingselementen maken deel uit van de Wolfskopwandelroute. Ga op zoek naar onverwachte ontmoetingen en sporen van bijzondere plant- en diersoorten zoals Geelbuikvuurpad,

Vroedmeesterpad, Levendbarende hagedis, Hazelworm, Oehoe, Spaanse vlag, Kleine pimpernel en Brede wespenorchis! Beleef het landschap, proef de natuur, ontdek de cultuur, geologie en historie van Cadier en Keer. De wandelroute is totaal 21 km lang, maar men kan op elk willekeurig punt starten of stoppen. Zo kun je zelf bepalen hoelang of hoe ver je wil wandelen. De route is te volgen op de gemeentelijke 'Beleef de buiten APP' of met een eenvoudige folder te downloaden vanaf de site, zie website van gemeente Eijsden-Margraten <http://www.eijsden-margraten.nl/data/downloadables/1/5/0/6/folder-wolfskopwandelroute.pdf> of in het gemeentehuis ('huis van de burger') te verkrijgen.

Onderstaand een foto-impressie van de lancering van de Wolfskoproute 1 juli 2015.

2. De aan het nieuwe wandelpad bij Blankenberg aangelegde stapelmuren als verblijfplaats voor o.a. amfibieën en reptielen zijn zo gemaakt, dat de wandelaar er op kan zitten.

3. Veel belangstelling voor deze nieuw mooie Wolfskopwandelroute. Er valt veel mooist te zien en te beleven. Laat u eens verrassen.....

4. Op verzoek van de VTN is er een nieuwe trap gerealiseerd op de Wolfskop. Het is een trap, die zowel voor mens als dier functioneel is. De eikenhouten traptreden kunnen voor het Vliegend hert dienen als afzet mogelijkheid en de acaciahouten leuning als schuilgelegenheid voor de levendbarende hagedis. De eerste Vliegend hert/hagedissen trap in Nederland. Die primeur zal in de toekomst vaker toegepast worden.

5. Er werd getoast met appelsap op de nieuwe Wolfskopwandelroute en geproefd van eigen streekproducten van 'Fruit erop uit.'

6. VTN voorzitter Jurgen Mingels geeft een toelichting aan de deelnemers over de realisatie van de Wolfskoprouten en draagt de Wolfskoprouten op aan Jean Keulen, een actief VTN'er, die op 20 juni jl. is overleden. De redenen hiervoor blijken duidelijk uit 't artikel over Jean in het herfstnummer.

Veldkruisen en Kapellen in Cadier en Keer.

door Ans Hondelink

foto's Ans Hondelink

Ook dit jaar heeft VTN weer palmkransen gemaakt voor onze veldkruisen, méér dan 20 stuks. Het is een mooie traditie, die in ere moet worden gehouden. Niet alleen Cadier en Keer maar ook de omliggende dorpen sieren hun veldkruisen. Onze eigen inwoners en wandelaars uit andere streken staan soms even stil om de veldkruisen te bewonderen of om een groet te brengen.

De Paastijd is aanleiding om weer eens een wandeling te maken door het dorp om het mooiste kruis met de mooiste krans uit te zoeken, maar dat is moeilijk.

1. De palmkransen zijn klaar om opgehangen te worden door Jo Decker en John Schillings.

Er is wel één kruis dat opvalt omdat het afwijkt van de andere. Het is een groot betonnen kruis in de Dorpsstraat nabij 'de Pastory', waarvoor veel serviesgoed gesneuveld is en glazen knikkers zijn gespaard. Wie zou het

gemaakt hebben en wanneer? Het doet me denken aan de Rosakapel in Sibbe, zou er enig verband bestaan ?

2. Olivier kijkt nieuwsgierig naar het wegkruis bij de Pastory.

3. Het corpus op het houten kruis.

De bewoners van de ‘Onderstraat’ sieren het kruis op hun manier en zorgen voor een bloemrijke omgeving.

Helaas is het kruis door betonrot aangetast. Leden van de VTN-werkgroep ‘Veldkruisen en Kapellen’ hebben een beperkte restauratie verricht om erger verval te voorkomen.

Onze Heemkundevereniging heeft in de ‘Keerder kroniek’ al eerder aandacht geschonken aan dit kruis en wist te melden dat het door Gilles Henseke, Tinus Essers en Nandus van Liza (Heusschen) is gemaakt, in de jaren dertig van de vorige eeuw.

Het kruis werd aanvankelijk in de Keunestraat geplaatst, maar verhuisde in 1950 naar de Dorpsstraat vanwege de bouw van de Fatimakapel.

Het corpus is bevestigd op een houten onderkruis. Aan de voet van het kruis is de tekst ‘Jezus mijn Heer’ te lezen.

4. Details van de versiering.

Scherven en knikkers zijn de materialen, die door de makers gebruikt werden om dit kruis te versieren. In Honthem staat ook nog een betonnen kruis met ingelegde knikkers. Dit kruis is door Egidius Pinkers uit Honthem vervaardigd.

Geraadpleegd :

- Website *Historische Kring*;
- Website *Chris Willems*.

Enthousiasme Platform Geelbuikvuurpad en Vroedmeesterpad kent geen grenzen

door Raymond Tilmans

foto's Raymond Tilmans

Op 1 juli van dit jaar werd op het vliegveld in Beek 34,9°C; de warmste 1 julidag in Nederland ooit gemeten. En ook in de nacht van 1 op 2 juli sneuvelde een record en werd het in Arcen 24,1°C, de hoogste minimumtemperatuur ooit in Nederland gemeten. Het record van warmste julidag werd 2 juli gebroken met op het vliegveld 38,2°C. De warmste dag ooit in Nederland met 38,6 °C werd net niet overtroffen.

Uiterekend op de avond van die hete dag van 1 juli was er weer een bijeenkomst van het Platform Geelbuikvuurpad en Vroedmeesterpad. Ik had zelf de verwachting, dat de opkomst met dit weer niet al te hoog zou zijn. Maar wat schetst mijn verbazing. De zolder in het Gemeenschapshuis in Cadier en Keer was afgeladen vol. Ik kan me niet herinneren dat het ooit zo druk was geweest. Ik schat dat we met zo'n 40 mensen waren. Ondanks de verzengende hitte op de zolder be kroop me een goed gevoel: natuur en in het bijzonder de Geelbuikvuurpadden en Vroedmeesterpadden leven volop bij de mensen. Blijkbaar voelen de aanwezigen zich enorm aangetrokken tot de bijeenkomst en hebben eenzelfde soort 'drang' als amfibieën in het voorjaar hebben om koste wat kost bij een voortplantingspoel te geraken. Jurgen en Rini hadden weer eens goed voor de aanwezigen gezorgd met vlaai en flesjes water die goed van pas kwamen.

Frans Blezer opende de bijeenkomst. De stand van zaken van beide paddensoorten passeerden de revue. Ben Crombaghs en Jurgen Mingels gaven een toelichting tijdens de presentatie. De bijeenkomsten zijn altijd boeiend, wellicht ook door het min of meer interactieve karakter ervan. Veel van de aanwezigen in de zaal tellen zelf de soorten en wordt dan ook gevraagd naar de stand van zaken. En de laatste tijd zijn ook soms enkele van onze Belgische collega's van de partij. Natuurlijk wordt de laatste kennis omtrent deze soorten uitgewisseld en maken velen aanwezigen van de gelegenheid gebruik om afspraken te maken voor gezamenlijke tellingen of bezoeken aan de leefgebieden van de padden.

Na de presentaties togen we met z'n allen naar buiten. Jurgen begeleidde de groep vanuit het Gemeenschapshuis richting het viaduct aan de Fommestraat/

Rijksweg. Zelf kon ik weer eens van de gelegenheid gebruik maken om met Martin Blom te praten, eigenaar van de gelijknamige groeve die terecht trots kan zijn op wat hij met zijn groeve voor de Geelbuikvuurpad en de Vroedmeesterpad heeft bereikt. Kijk ook eens op: <https://www.youtube.com/watch?v=hjtJ7PEIifE>. In de periode dat ik van 1997-2002 in Cadier en Keer woonde, stuitte ik op verkenningstocht naar amfibieën op deze groeve en kwam toen in contact met Martin. Toentertijd trof ik geen bijzondere soorten in de groeve aan maar na mijn contact met Martin zijn langzamerhand de ideeën voor een andere herinrichting van de groeve ontstaan.

1. Jorgen geeft een toelichting.

Inmiddels zijn we met de wandeling aangekomen bij een prachtig nieuw aangelegde amfibieënpoel bij het viaduct. Jorgen en Ben geven een toelichting (foto 1). De bedoeling is dat deze poel voor amfibieën, in het bijzonder de Geelbuikvuurpad en Vroedmeesterpad een centrale functie gaat vervullen in het verbinden van de populaties ten zuiden van de Rijksweg bij de Wolfskop en Savelsbos met de populaties van de Julianagroeven en verder richting 't Rooth. Er ligt nu weliswaar ook al een soort waterbuffer, maar

deze functioneert eigenlijk als een afvalputje voor afgedankte schildpadden en vissen. Daardoor wordt het de Vroedmeesterpadden, die hier een aantal jaren geleden nog voorkwamen, bemoeilijkt om tot voortplanting over te gaan. De nieuwe poel moet daar nu dus verandering in brengen.

We vervolgen onze weg onder het viaduct door. Momenteel wordt onderzocht of het viaduct wordt gerenoveerd of geheel vernieuwd waarbij de verbinding onder het viaduct verbeterd zal worden voor met name amfibieën. Maar tegelijkertijd zullen ook andere dieren zoals de das meeprofitieren. Bij Huize Blankenberg aangekomen gaan mijn ogen nog verder openstaan van verwondering: weer een prachtig aangelegde poel en een zitbankje waarvan het zitgedeelte is gemaakt van stenen, waartussen de Vroedmeesterpad kan fluiten. De rugleuning is gemaakt van eiken balken, waarvan het gedeelte onder de grond kan dienen als broedstoof voor het Vliegend hert,

2. Zitbank en verblijfplaats voor Vroedmeesterpad en Vliegend hert in één.

fenomenaal bedacht (foto 2). En als we al dit moois aanschouwen worden onder een plastic zeil ook nog eens twee hazelwormen gevonden. We vervolgen het voetpad, dat overigens die middag door de gemeente in samenwerking met onder andere de VTN officieel in gebruik is genomen. De folder is te downloaden via: <http://www.eijdsden-margraten.nl/data/downloadables/1/5/0/6/folder-wolfskopwandelroute.pdf> Hier is ook een wandelapp te vinden. Via een eiken knuppelbrug over de grub waar het water afkomstig van Honthem bij veel regenwater wordt afgevoerd gaan we richting Wolfskop waar behalve de grootste vuursteenbank van Europa ook geluisterd kan worden naar de Vroedmeesterpad en Geelbuikvuurpad (foto 3).

3. De aanwezigen proberen een Vroedmeesterpad of een Geelbuikvuurpad te ontdekken in een van de poelen.

We klimmen omhoog via een trap die geheel vernieuwd is en waarin ook weer eiken planken zijn aangebracht voor het Vliegend hert. De leuning en de houten palen zijn speciaal vervaardigd van Acaciahout zodat de levendbarende hagedis er lekker op kan zonnen: de eerste hagedissen-trap van Nederland! Bovenop de Wolfskop kan men heerlijk uitrusten en heerlijk genieten (foto 4) van het uitzicht richting Eckelrade. Vergezeld van Junikevers lopen we terug en langs 't Wiet Klieëf lopen we via de Duustersteeg terug naar Cadier en Keer. Jurgen is ervan overtuigd dat we het Vliegend hert nog te zien krijgen en hij heeft gelijk. Als we net een door het IKL aangebracht broedstoof passeren, vliegt een mannetje met zijn opvallende 'gewei' rakelings aan ons voorbij. En zo wordt een hete maar mooie zomeravond van het Platform op een gepaste manier afgesloten.

4. Even uitrusten boven op de Wolfskop.

Sterwandeling IVN 20 september 2015.

Ans Hondelink.

foto's van de auteur

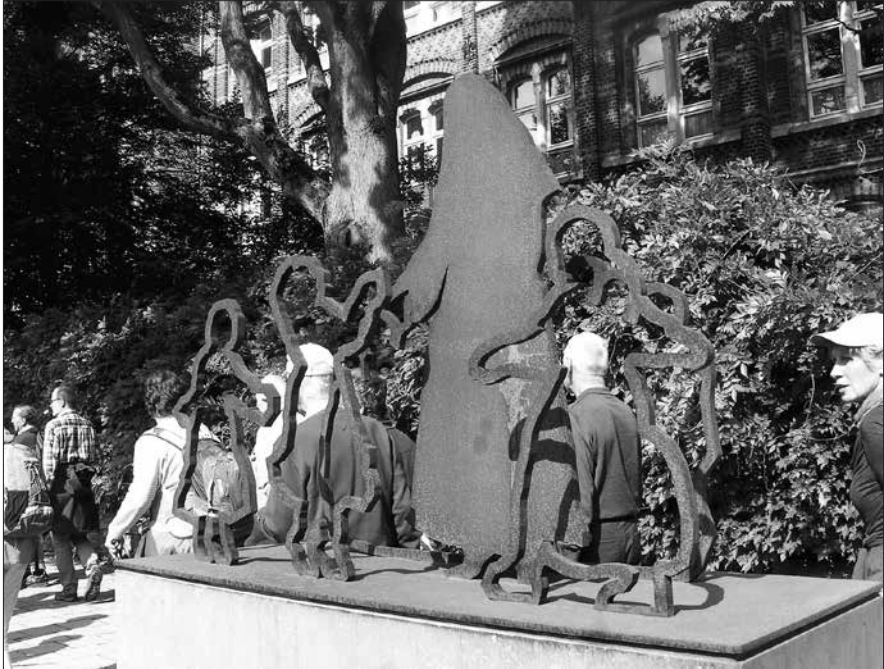
Traditiegetrouw organiseert een IVN-afdeling van Limburg een zgn. Sterwandeling. Het is een jaarlijks terugkerend gebeuren waarbij vanuit meerdere plekken gewandeld wordt naar de organiserende afdeling. Dit jaar is IVN Bocholtz-Simpelveld gastheer en verwelkomt haar vele gasten in de 'Rode Beuk' te Simpelveld. Deze plek is niet toevallig gekozen: de Rode Beuk is gelegen tegenover het zusterklooster 'Loreto' en het thema van die middag is: 'Simpelveld Kloosterstedje, wat is er aan natuur en cultuur nog te zien en te beleven in de omgeving van het klooster?'

VTN-Cadier en Keer wandelt met 11 personen vanaf het Transferium Simpelveld binnen en vindt aan het einde van de Dorpstraat een warm onthaal met koffie en soep.

1. Er was veel belangstelling.

Een fotopresentatie in de Rode Beuk van de kloostergeschiedenis vertelt ons dat het klooster dateert uit 1878 en gebouwd werd door de zusters van het Arme Kind Jezus, die door de Kulturkampf, uit wantrouwen van von Bismarck tegen de Katholieke politiek aangezwengeld, uit Duitsland werden verjaagd. De orde richtte zich op de opvang van verwaarloosde kinderen.

2. De opvang van verwaarloosde kinderen in beeld gebracht.

We worden in de gelegenheid gesteld het klooster van binnen te bekijken maar eerst maakt IVN-gids Henk Ghijsen met ons een ommetje door het park. Deze kloostertuin was vroeger een moerassig gebied. Door de noeste arbeid van de zusters veranderde het in een dal van vruchtbaarheid. Er kwamen groentebedden en er werden fruitbomen aangeplant.

In 1992 kocht de gemeente een deel van de tuin en het er achter liggende hellingbos. Het gebied kreeg de functie van park, natuurontwikkelingsgebied, en van wandel- en rustgebied.

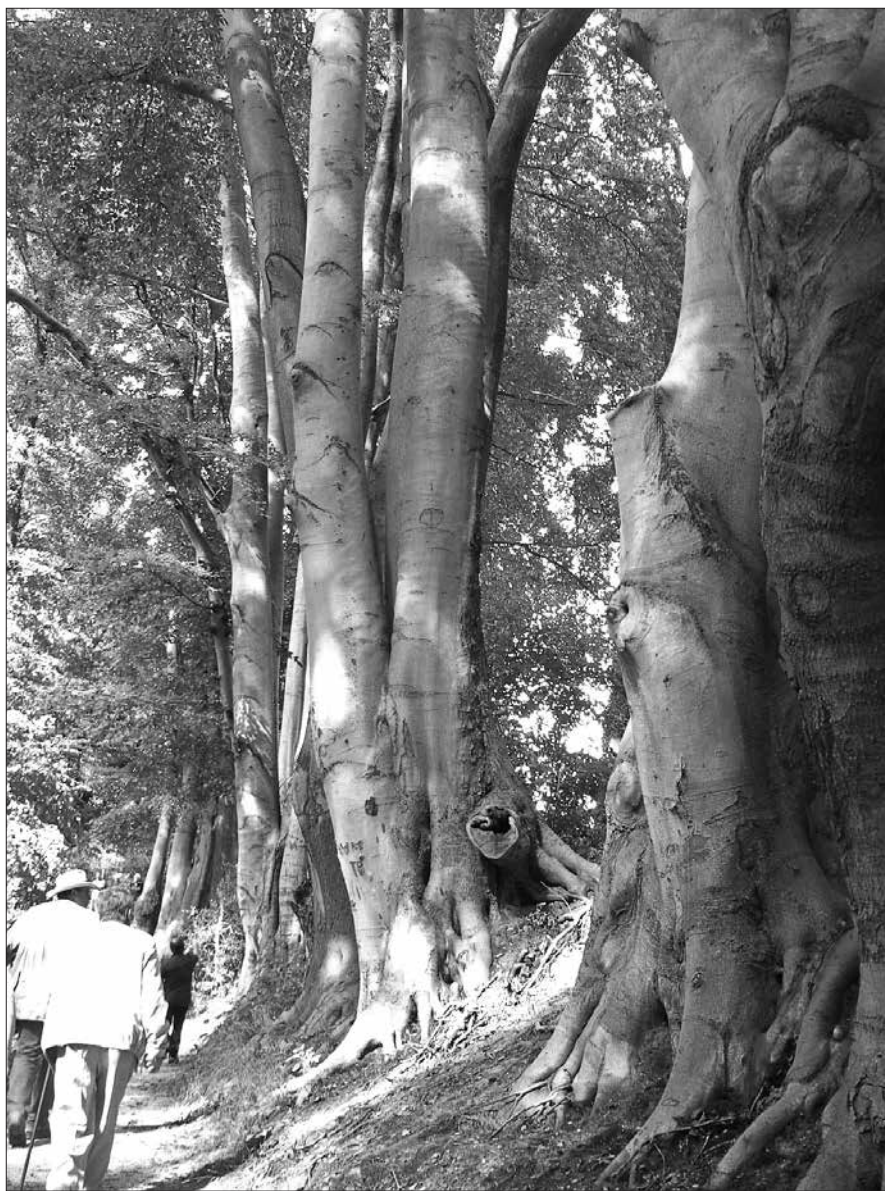

3. IVN-gids Henk Ghijsen geeft uitleg.

IKL werkt met IVN-vrijwilligers aan de ontwikkeling van het natuurgebied. Het hoofdelement vormt de Eyserbeek, die door dit gebied stroomt en in haar oude bedding is teruggebracht.

Het wandel- en rustgebied is vooral te vinden in en langs het hellingbos met prachtige forse beuken. IKL en vrijwilligers zorgen voor onderhoud en beheer.

Bij het 50-jarig jubileum van het klooster in 1925 werden 14 kruiswegstaties geschonken en in het bos geplaatst. Er is ook nog een H.Hartkapel en een Lourdesgrot. Aan de rand van het bos is door de zusters al in de 19e eeuw een kerkhof aangelegd.

4. De prachtige beuken.

Het kloostercomplex bestaat uit verschillende gebouwen, waaronder het klooster en het zgn. meisjeshuis, waar vele duizenden kinderen uit heel Nederland korte of langere tijd verbleven. Het klooster werd nog tot 2013 bewoond door zusters. Met haar lange gangen ademt het nog steeds de sfeer van vroeger. Het klooster is eigendom van de zusters en er wordt gezocht naar een nieuwe bestemming. We zien er heel veel lege kamers, slaapzalen en slaapkamers. In het souterrain zijn o.a. keukens om de was te doen en om te koken. De kloosterkapel mogen we niet betreden, maar wel vanaf het oxaal bekijken.

5. Het interieur van de kloosterkapel.

IVN-Bocholtz Simpelveld heeft ons een interessante middag bezorgd en toonde zich een goed gastheer.

Wij hopen als organiserende afdeling in 2016, ons jubileumjaar, ook een mooie sterwandeling te bieden aan alle deelnemende IVN-afdelingen.

Waarnemingen in het derde kwartaal van 2015

door Jo Decker en Heerko Damsma

Juli kende veel extreem weer. Zo begon de maand met een hittegolf (38°C in Maastricht), heeft het in Twente aan de grond gevroren en kwam het tot de zwaarste julistorm ooit gemeten! Stevige buien zorgden ervoor dat de ergste droogte tijdelijk verholpen werd. Wel zijn er grote verschillen in het land. In het noordoosten viel op grote schaal meer dan 100 mm regen en plaatselijk meer dan 150 mm, terwijl in het zuiden de neerslagsom lokaal minder dan 50 mm was. In het noordoosten verliep juli dus zeer nat, terwijl het in het zuidoosten vrij droog was. Maar gemiddeld kwam juli in 2015 landelijk uit op een vrij warme, vrij zonnige en iets te natte maand, maar in Limburg een wat droge maand.

Dit was ook te merken aan de binnengekomen waarnemingen, maar ook valt het op dat er op 1 juli zeer veel gezien is. Dit komt omdat er die dag twee groepen een stuk van de nieuwe Wolfskop-wandelmroute gelopen hebben. En buiten is nu eenmaal veel te zien.

Augustus gaat de boeken in als een zeer natte zomermaand. Gemiddeld over het land komt de neerslagsom uit op 135 mm tegen 78 normaal. Plaatselijk is deze maand ongeveer 200 mm gevallen. Vooral in de tweede helft van de maand wisselde warm weer af met regen en onweersbuien. Met 18,5 graden tegen 17,5 normaal was augustus een warme maand. Het aantal uren zonneschijn komt uit rond 215. Dat is iets meer dan de normaal. De meeste zonuren waren er in de eerste helft van de maand. De gemiddelde maandtemperatuur komt dit jaar een graad hoger uit dan normaal. Dat is te danken aan veel warme dagen. Alleen op 3 augustus werd het met 30,0 graden tropisch warm.

September kende dit jaar slechts twee warme dagen met maxima van 20°C of meer. Normaal zijn dit er tien! 2001 was de laatste septembermaand met zo weinig warme dagen.

De maand verliep sterk wisselvallig en soms viel er veel regen. Er viel deze maand dan ook in verhouding tot andere septembermaanden 50% meer regen. De hoeveelheid zon was deze maand ongeveer normaal. De warmste dag van de maand was 12 september met 20,2°C in De Bilt.

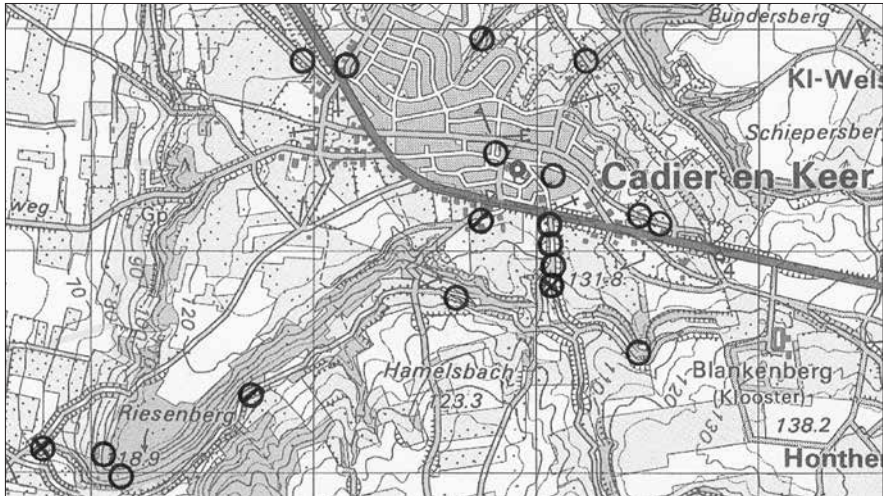
Er zijn dit kwartaal, 1 juli even niet meegeteld, wat minder waarnemingen dan in het tweede kwartaal. Dat komt waarschijnlijk omdat veel mensen met vakantie waren. Ook opvallende verschijnselen als een vogeltrek zijn in dit kwartaal niet aan de orde.

Maar toch om de lijst niet te lang te maken zijn alle vlinderwaarnemingen van een tuin aan de W.Alexanderstraat (14 W) hieronder samengevat in een tabel.

	juli	aug.	sept.	Totaal	
koninginnepage	1	0	0	1	
groot koolwitje	10	3	0	13	normaal
klein koolwitje				veel	dit is normaal
klein geaderd witje	2	0	0	2	weinig
citroenvlinder	2	1	0	3	
dagpauwoog	10	0	1	11	weinig
kleine vos	4	0	1	5	heel weinig
gehakkelde aurelia	5	0	0	5	in aug. en sept. géén; dat is vreemd
atalanta	6	3	7	16	normaal
distelvlinder	1	0	1	2	weinig dit jaar
koevinkje	0	0	0	0	in 2014 1x
bruin zandoogje	1	1	0	2	♀ 3 dagen achtereen
bont zandoogje	0	1	0	1	weinig
vuurvlindertje	0	1	1	2	niet eerder in de tuin
boomblauwtje	27	16	0	43	vrij normaal
icarusblauwtje	0	4	0	4	zelden in de tuin
bruin blauwtje	0	0	0	0	in 2014 1x
kolibrievlinder	11	9	0	20	veel; overal zo
populierenwespvlinder	0	1	0	1	nooit eerder gezien
muntvlindertje	2	4	0	6	klein beestje; er zijn er vast meer geweest
totaal per mnd. (18 soorten gezien)	82	44	11		

Dit jaar waren er ook wat minder waarnemingen van het Vliegend hert. De eerste melding was van 28 juni en de laatste van 22 augustus. In totaal

zijn er 29 exemplaren gezien. Ze staan vermeld in de waarnemingenlijst. Het kaartje met de vindplaatsen staat hieronder. We kunnen er nog een (zie onderstaande foto) bijvoegen nl. in Bemelen, dat buiten dit kaartje valt. Alle waarnemers nog heel hartelijk bedankt voor het doorgeven. De gegevens worden doorgestuurd naar de onderzoekers in Naturalis Leiden. Volgend jaar gaan we hiermee verder.

1. De vindplaatsen van het Vliegende hert in 2015.

Egid Blezer

2. ♂ Vliegende hert Bemelen 29 juni 2015.

Waarnemingen in en rond ons dorp Cadier en Keer derde kwartaal 2015

datum	soort	aantal	plaats	waarnemer	opmerkingen
01-07	geelbuikvuurpad	1	Bunderdelwaterbuffer	Jurgen Mingels	juveniel (foto 1)
01-07	atalanta	1	Fonnestraat	Jan Moonen	tijdens 1e Wolfskop wandelingroute
01-07	koevinkje	1	Fonnestraat	Jan Moonen	tijdens 1e Wolfskop wandelingroute
01-07	atalanta	1	bij poel Blankenberg	Jan Moonen	tijdens 1e Wolfskop wandelingroute
01-07	platbuik	2	boven poel Blankenberg	Jan Moonen	tijdens 1e Wolfskop wandelingroute
01-07	zwart beertje (nachtvlinder)	1	grub van Blankenberg naar Wolfskop	Jan Moonen	tijdens 1e Wolfskop wandelingroute (foto)
01-07	platbuik		poel bij Wolfskop	Jan Moonen	tijdens 1e Wolfskop wandelingroute (foto 2)
01-07	geelbuikvuurpad	ca. 12	poel bij Wolfskop	Jan Moonen	tijdens 1e Wolfskop wandelingroute; ca 12 jonkies (25 mm) (foto 3)
01-07	koninginnepage	1	Wolfskop	Jurgen Mingels	
01-07	bruin zandoogje	6	Wolfskop	Jan Moonen	tijdens 1e Wolfskop wandelingroute
01-07	argusvlinder	1	Wolfskop	Jan Moonen	tijdens 1e Wolfskop wandelingroute
01-07	hazelworm	2	Blankenberg	Elfriede Schotsmans	♀ beide in verwachting (foto)
01-07	vroedmeesterpad	1	tussen Blankenberg en Wolfskop	Elfriede Schotsmans	roepend
01-07	vroedmeesterpad	3	Wolfskop	Elfriede Schotsmans	roepend
01-07	junikever	10 tal	Wolfskop -- Grubweg	Ben Cronbach	vliegend bij een kruin van een eik
01-07	klein vliegend hert	1	Duustersteeg	Joran Janse	♀ (foto 4)
01-07	vliegend hert	1	Fonnestraat	Jurgen Mingels, e.a.	♀
01-07	vliegend hert	2	Duustersteeg	Jurgen Mingels, e.a.	♂ zittend op brandnetel (foto v. dier op hand); ♂ vliegend
01-07	vliegend hert	1	Duustersteeg	Jurgen Mingels, e.a.	♂ vliegend
01-07	vliegend hert	1	Duustersteeg	Jurgen Mingels, e.a.	♂ vliegend
01-07	dwergeleermuis	6	W. Alexanderstraat	Jan Moonen	
02-07	gierzwaluw	1	Kusterkestraat	Huib Spronck	jong in de achtertuin gevonden (zie artikel)
02-07	havik	1	W. Alexanderstraat	Jan Moonen	juv. ♂ op thermiek snel klimmend tot grote hoogte
03-07	vliegend hert	1	Eckeladerweg	Hr. & Mevr. Van der Horst	♂ 6,30 uur onder aan de muur (met grote lamp 's nachts)
03-07	vliegend hert	1	Fonnestraat	Jan ter Huurne	♀ kruipend op weg 's avonds
04-07	vliegend hert	1	Eckeladerweg	Hr. & Mevr. Van der Horst	♂ 23.15 uur tegen de muur (met de lamp) (foto)
04-07	levendbarende hagedis	1	Beatrixstraat	Margriet Beetstra	met deels afgestoten staart (foto 5)
04-07	klein vliegend hert	1	Prins Bernardstraat	Annie Heijmans	In de bijkkeuken ♂ (foto)
05-07	buizerd	1	Golfbaan	Gitte Hoefman	(foto 6)

05-07	urntjeswesp	1	W. Alexanderstraat	Jan Moonen	♀ dat in de brievenbus haar cellen (urntjes) bouwde (foto 7a,b)
06-07	hoornaar	1	W. Alexanderstraat	Jan Moonen	in de wespenva, waaruit zij toch wist te ontsnappen
07-07	groot koolwitje	1	5-W	Gitte Hoefman	♀ (foto 8) met hommel
07-07	huismus	tal	Dorpstraat	Gitte Hoefman	♂ ♀ badend (foto 9)
08-07	vliegend hert	1	Zwarte weg	Jan Moonen	♀, platgetrapt (lag er al even)
10-07	distelvinder	1	Heerderberg	Heerko Damsma	
10-07	bosmuis	1	W. Alexanderstraat	Jan Moonen	we zagen het zeepkruid bewegen en even later kwam de bosmuis, die door de planten klauterde op zoek naar zaadjes, te voorschijn.
10-07	buizerd	1	Kleinberg	Gitte Hoefman	(foto) zie waarneming 25-6 zelfde buizerd jong
10-07	damhert	1	Kleinberg	Gitte Hoefman	waarschijnlijk ontsnapt
10-07	vink	1	Dorpstraat	Gitte Hoefman	♂ (foto 10)
10-07	bruin zandoogje	1	Mosterdberg	Gitte Hoefman	(foto 11)
11-07	das	1	Eckelraderweg	Jos Oostenbach	(foto) kadaver geheel leeg gevreten
14-07	vliegend hert	2	Bunderdelse voetpad	Emile Coolen	♂ ♀ 20:30 uur (foto's 12, 13)
15-07	hoornaarzwefvlieg	1	W. Alexanderstraat	Jan Moonen	
15-07	vuurvliedertje	1	Heerderberg	Gitte Hoefman	♀ (foto 14)
15-07	dagpauwoog	1	Heerderberg	Gitte Hoefman	(foto 15)
16-07	kneu	2	Zwarte weg	Robert Coolen	(foto)
16-07	kwikstaart	4	Meussenhof	Lambert Weerts	zaten in de tuin
16-07	oehoe	1	Raadhuisplein	Rini Ackermans	3 dagen achterelkaar (16-18 juli) rond 22.15 uur
17-07	putter	2	Juttebos	Frans Mingels	
17-07	bont zandoogje	1	Duustersteeg	Jan Moonen	verder: 1 ♂ koevinkje , 1 ♂ gr. koolwitje , 2 kl. koolwitje en 1 x atalanta
17-07	vliegend hert	1	Kerkstraat	Jack Deckers	♀ vliegend over de tuin (foto)
18-07	vliegend hert	1	Wolfskop	pastoor Wiel Eggen	♂ zat in het midden op de leuning van de trap
20-07	vliegend hert	1	Kerkstraat 128	Yvonne Deckers	♂
22-07	bramensprinkhaan	1		Jan Reinbout	(foto 16)
22-07	dagpauwoog	8	Blasushof	Jan Moonen	verder: 2 x distelvinder
22-07	distelvinder	1	Ireneplein	Jan Moonen	op buddleja
22-07	vliegend hert	1	Trichterweg	John Heusschen	♂ dood gevonden (bewaard)
26-07	buizerd	2	Wolfskop	Frans Mingels	2 jongen roepen op ouders
26-07	grote bonte specht	2	Wolfskop	Frans Mingels	specht met jong (2e nest?)
26-07	zwartkop	2	Mosterdberg	Gitte Hoefman	♀
26-07	bont zandoogje	1	Mosterdberg	Gitte Hoefman	(foto 17)
26-07	grote bonte specht	2	Mosterdberg	Gitte Hoefman	♀ en ♂ (foto)
26-07	boerenzwaluw	tal	Gruisveldweg	Gitte Hoefman	jongen aan het voeren (foto 18)

27-07	torenvalk	1	Dorpsstraat	Gitte Hoefman	(foto)
31-07	klein vlegend hert	1	Johan Frisostraat	Marijke Meijers	
01-08	populierenwespvinder	1	W. Alexanderstraat	Jan Moonen	(foto 20); verder 1 x hoornaarzwefvlieg
02-08	fitis	1	Mosterdberg	Gitte Hoefman	(foto 21)
02-08	winterkoning	1	Mosterdberg	Gitte Hoefman	(foto 22)
02-08	grote bonte specht	1	Mosterdberg	Gitte Hoefman	(foto 23)
03-08	atalanta	1	Blasiushof	Jan Moonen	op buddleja
04-08	vink	30	Fomnestraat	Jo Decker	
04-08	urntjeswesp	1	W. Alexanderstraat	Jan Moonen	op wilde marjolein
06-08	klein vlegend hert	1	Torenstraat	Patrick Dobbelslein	♂ (foto)
10-08	dagpauwoog	1	Ireneplein	Jan Moonen	samen met 2 kl. koolwities op buddleja
11-08	vuurvinderij	1	W. Alexanderstraat	Jan Moonen	♂ op koninginnekruid (foto 24)
11-08	vlegend hert	1	Grubweg (Z. v. Orenberg)	Heerko Damsma	♀ dood gevonden
18-08	huismus	15	Blasiushof	Frans Mingels	
19-08	atalanta	1	Ireneplein	Jan Moonen	samen met div. kl. koolwities op buddleja
20-08	hoornaar	1	W. Alexanderstraat	Jan Moonen	op koninginnekruid jagend op insecten
22-08	vlegend hert	1	Riesenberg	Jan ter Huurne	♀ dood gevonden (bewaard)
25-08	geelbuikvuurpad	1	Koeborg	Jurgen Mingels	juveniel in een door ons ingegraven bloembak
29-08	eeckhoorn	1	Wangraaf	Jo Decker	
01-09	oehoe	1	Koeborg	Heerko Damsma	oehoe was te horen
01-09	bloedzuiger	1	Wolfskop	Heerko Damsma	zat in poel onder Wolfskop
01-09	oehoe	1	Blasiushof	Theo Hogenboom	oehoe pakt dode rat onder heg
02-09	hazelworm	div.	Wolfskop	Bert Janssen	juv.- volvw; verder div. levendbarende hagedis (juv.+ volvw.), 1 geelbuikvuurpad en 1 alpenwatersalamander in de poel
02-09	groene zandloopkever	1	Wolfskop	Bert Janssen	
04-09	steenarter	1	Rijksweg	Jo Decker	dood gereden midden op de weg
04-09	sperwer	1	Irenestraat	Frans Mingels	de sperwer sloeg vogel, krijzen te horen
05-09	huismus	30	Achterweg	Frans Mingels	
08-09	sperwer	1	de hoof	Petra Balt	
09-09	hoornaar	3	W. Alexanderstraat	Jan Moonen	in de wespental; dit gebeurt vrij regelmatig
11-09	vuurvinderij	1	W. Alexanderstraat	Jan Moonen	♀ op hemelsluteit (foto); atalanta drinkend aan wespental (foto 25); gewone kamelconspin (foto 26) op de schijnspirea
20-09	kolibrivlinder	1	de Hoof	Johanna Janssen	♀ (foto 27)
27-09	struiksprinkhaan	1	W. Alexanderstraat	Jan Moonen	
30-09	zilverreiger	2	Heerderberg	Heerko Damsma	
30-09	goudhaantje	1	parkeerplaats Jumbo	Gitte Hoefman	dood gevonden (foto 28)
30-09	grote kaardebol	div	Wolfskop	Ans Hondelink	(foto 29)
30-09	geelbuikvuurpad	1	Wolfskop	Olivier	(foto)

Jan Moonen

3. Twaalf geelbuikvuurpadjes.

Jöran Janse

4. Klein vliegend hert.

Jurgen Mingels

1. Geelbuikvuurpad.

Jan Moonen

2. Platbuik.

Gitte Hoefman

6. Buizerd.

Jan Moonen

7b. Urnjewesp urn.

Margriet Beetstra

5. Levendbarende hagedis.

Jan Moonen

7a. Urnjewesp.

Gitte Hoefman

9. *Huisemus.*

Gitte Hoefman

8. *Groot koolwitje.*

Gitte Hoefman

11. *Bruin zandoogje* ♀.

Gitte Hoefman

10. *Vink.*

Gitte Hoefman

14. *Vuurvlindertje* ♀.

Gitte Hoefman

15. *Dagpauwoog*.

Robert Coolen

12. *Vliegend hert* ♂.

Robert Coolen

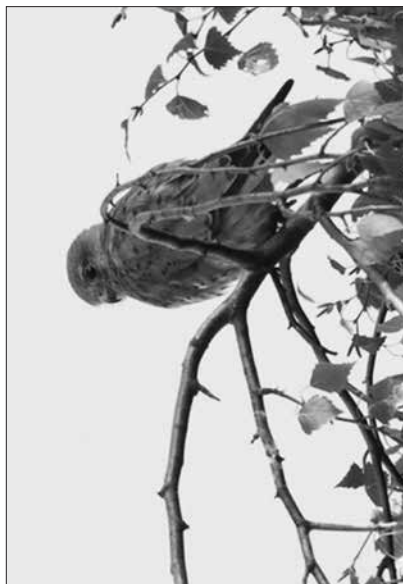
13. *Vliegend hert* ♀.

Gitte Hoefman

17. Bont zandoogje ♂.

Gitte Hoefman

19. Torenvalk.

Jan Moonen

16. Bramensprinkhaan.

Gitte Hoefman

18. Boeren zwaluw.

Gitte Hoefman

21. Fitis.

Gitte Hoefman

23. Grote bonte specht.

Jan Moonen

20. Populierenwespvinder.

Gitte Hoefman

22. Winterkoning.

Jan Moonen

25. *Atalanta*, drinkend aan wespenvol.

Jan Moonen

27. *Struiksprinkhaan* ♀.

Jan Moonen

24. *Vuurvlinder* ♂.

Jan Moonen

26. *Gewone kameleonspin*.

29. Grote kaardebol.

Gitte Hoefman

28. Goudhaantje.

ACTIVITEITEN – KALENDER tot juli 2016

door Jurgen Mingels

JANUARI:

16 zaterdag natuurjeugdclub nestkasten maken

FEBRUARI:

06 zaterdag 1^e zaterdag, vertrek 09.00 uur

20 zaterdag natuurjeugdclub winterwandeling

MAART:

05 zaterdag 1^e zaterdag, vertrek 09.00 uur

16 woensdag Nationale boomfeestdag, planten VTN jubileumbomen

19 zaterdag natuurjeugdclub opschoonactie 0.900 uur

19 zaterdag **GROTE OPSCHOONACTIE** 9.00 uur

APRIL:

02 zaterdag 1^e zaterdag, vertrek 09.00 uur

05 dinsdag florawerkgroep 19.00 uur excursie Wolfskop

08 vrijdag jaarvergadering 20.00 uur

09 zaterdag kerkdienst VTN (overleden) leden 19.00 uur

12 dinsdag florawerkgroep 19.00 uur excursie Koeberg

16 zaterdag natuurjeugdclub oriëntatietocht en voorjaarswandeling

MEI:

07 zaterdag 1^e zaterdag, vertrek 09.00 uur

10 dinsdag florawerkgroep 19.00 uur excursie Wolfskop

21 zaterdag natuurjeugdclub vogelexcursie

24 dinsdag florawerkgroep 19.00 uur excursie Koeberg

JUNI:

04 zaterdag 1^e zaterdag, vertrek 09.00 uur Orenberg

07 dinsdag florawerkgroep 19.00 uur Schiepersberg

18 zaterdag natuurjeugdclub fossielen zoeken (fiets mee!)

21 dinsdag florawerkgroep 19.00 uur Heerderberg

JULI:

01-03 vrijdag tot en met zondag

Jubileumweekend 50 jaar VTN

05 dinsdag florawerkgroep 19.00 uur Julianagroeven

16 zaterdag natuurjeugdclub waterpracticum (hulp ouders)

Toelichting:

1ste Zaterdag van de maand werken in de natuur van 9.00 tot +/- 12.00 uur. Samenkomst Raadhuisplein om 9.00 uur. Voor een kop koffie en een broodje wordt gezorgd, door de verzorgingsgroep.
Info Jurgen Mingels 043-4072700.

Natuurjeugdclub:

Activiteiten zijn altijd in ons verenigingslokaal (Keerhoes) of starten daar om 10.00 uur. Bij activiteiten buiten ons dorp vragen we enkele ouders of vrijwilligers om mee te rijden. Let ook op aankondigingen in *Oonder Os*. Bij buitenactiviteiten steeds stevige schoenen aantrekken.

De natuurjeugdclub is voor kinderen vanaf 7 jaar. Voor meer informatie kunt u terecht bij Heerko Damsma, tel. 043-4072579.

Data **lezingen** en **excursies** over o.a. kalkgraslandgebieden, vogels, libellen en paddenstoelen worden in *Oonder Os* vermeld.

Wandelen:

Éénmaal in de veertien dagen op een dinsdag is er om 14.00 uur een gemoedelijke seniorenwandeling vanaf de kerk; precieze aankondigingen staan in *Oonder Os*. De duur is ongeveer 2 uur, inclusief een koffiepauze. Voor alle wandelingen geldt dat iedereen op eigen risico meeloopt. De VTN kan nergens voor aansprakelijk worden gesteld. Inlichtingen bij Jo Decker tel: 043-4071447.

*Voor meer informatie over de activiteitenkalender, over lezingen en excursies, of over de VTN in het algemeen, **www.vtncadierenkeer.nl** of bel Jurgen Mingels 043 – 4072700*

Werkgroepen achter de contactpersoon is het telefoonnummer vermeld

1ste zaterdag:

Jurgen Mingels (043-4072700), Heerko Damsma, Frans Mingels, André Meijs, Roel Baars, Gemma Beersma, Jo Decker, John Schillings, Eddy George, Eugene Ubaghs, Roel Ubaghs (transport).

Jeugdgroep:

Heerko Damsma (043-4072579), Frans Mingels, Sies Willems, Nelly Oostenbach.

Nestkastjes en vogels:

Martin Butink (043-4070336), Frans Mingels, Jurgen Mingels, Heerko Damsma, André Meijs, Crit Nicolaes, Sjiel Spronck, Lambert van Sebillen, Wiel Neederlants, Ans Hondelink, Ruud Schijns, Guido Spronck, Guus Devue, Gitte Hoefman.

Kalkgraslanden en flora:

Heerko Damsma (043-4072579), Mientje Aendekerk-Giesen, Guido Verschoor, Linda Wortel, Huub Hodzelmans, Ans Hondelink, Mark Engels, Willy Heyenrath.

Meidoornheggen:

Jurgen Mingels (043-4072700), Jo Decker, Frans Mingels, Jacky Vaessen, Huub Lemmens, Tom Kessels, Eddy George, John Schillings, André Meijs, Heerko Damsma, Joep Houppertz, Martin Butink.

Amfibieën, reptielen en waterdieren:

Raymond Tilmans (043-4073099), Jurgen Mingels (043-4072700), Huub Hodzelmans.

Verzorgingsgroep:

Maria Lemlijn-Vaassens (043-4071366), Annie Purnot-Roebroeks, Jeannie Meijs-Schreurs.

Wandelingen en lezingen:

Jo Decker (043-4071447), Frans Mingels.

Wegkruisen en kapellen:

Jo Decker (043-4071447), Jo Purnot, Wino Mingels, Jef Beijers, Charles Rouschop, John Schillings, Jurgen Mingels.

't Wiet Klieëf:

Heerko Damsma (043-4072579), Jurgen Mingels (043-4071500), Jan Moonen, Nicole Weijers-ten Haaf, Rini Ackermans, Annie en John Heijens (bezorging).

Orchideeëntuin: Willy Heyenrath (043-4581711).

Imker: Pierre Vandewall (043-3648975).

Webmaster: vacant

't Wiet Klieëf bestaat al vanaf 2002 in deze vorm. Dit extra dikke exemplaar is het laatste nummer in deze vorm. Het kwartaalblad zal er tijdens het Jubileumjaar anders uitzien. Zie daarvoor in dit nummer het artikel 'Jubileumjaar 2016'. Ook na het Jubileum zal 't Wiet Klieëf er anders uitzien, mogelijk zelfs in kleur. Dat zal betekenen dat de contributie dan wat verhoogd dient te worden.

't Besjtuur van de Vereniging tot Natuurbehoud
Cadier en Keer en de redaktie van
't Wiet Klieëf weensje uuch:
'ne zalige Kieërsjmes en 'n gezond 2016.

* * *

Wat is typisch Limburgs?
Natuurlijk:
Onze Hoogstamboomgaarden!

C.R.

Tekening:
Jean Keulen

Sponsoren

NOTARIAAT VERSTEEG GIESBERS & STEEGMANS

Vrijthof 19
6 Postbus 67
6200 AB Maastricht
211 LD Maastricht
Telefoon: 043 – 329 81 00
E-mail: notariaat@vrijthofnotarissen.nl

v.o.f Eetcafe "Op 't Jndsje"

SCHILDERSBEDRIJF
Etienne Waghs

Heerderweg 1 • 6267 NH Cadier en Keer
0031 (0)4 34 07 35 63
0031 (0)6 53 44 22 07

Café
Old Inn

Nuijts-Consten
assurantiën & vastgoed

Bèr Huynen
LAND- EN TUINMACHINES

Aan de Fremme 58 • 6269 BE MARGRATEN
TEL. 043-458 43 80 FAX 043-458 43 81

**Vaessen
Constructiebedrijf**

Mgr Willigersstraat 2,
6247AZ Gronsvelt
043-4081400

Rabobank
Centraal Zuid-Limburg

Voor vers
brood en gebak,
Bart van de Weerd
tel. 06-224427583

John Chermin
Slijpen en onderhoud
van tuingereedschap
Pastoor Kikkenweg 14
Cadier en Keer
043-4071640

Tuin & Dier Heuvelland vof
Heerderweg 4
6267 NH Cadier en Keer
Tel 043-2200175
Fax 043-4073249
info@tuinendierheuvelland.nl

Metaal Atelier G Spronck
Limburgerstraat 109
6267 CC Cadier en Keer
Tel 06-27867687
Fax 043-4072841
Email Gielspronck@home.nl

Maessen Plastics B.V.
Karveelweg 26
6222 NH Maastricht
Tel 043-3213017
Email info@maessenplastics.nl

